

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали I науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 1

**Харків
2022**

УДК 378:373.3

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 5 від 18.05.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали I науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 1. 39 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики вищої освіти, теорії та методики навчання і виховання в початковій школі, арт-терапевтичні технології в початковій освіті, розвиток обдарованої дитини в освітньому середовищі початкової школи, підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті педагогіки партнерства, історико-педагогічні та компаративістські аспекти початкової освіти і підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

УДК 378:373.3

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Белявцева Світлана Виховання толерантності молодших школярів як науково-педагогічна проблема	5
Букреєва Ганна Системно-діяльнісний підхід як основа формування пізнавальних універсальних навчальних дій молодших школярів	6
Видиш Марія Самоконтроль як компонент процесу учіння, його особливості	7
Задорожна Юлія Соціалізація особистості молодшого школяра в процесі ігрової діяльності	8
Клімова Тетяна Соціально-педагогічна робота вчителя як засіб розвитку медіакультури молодших школярів	9
Ковальковська Наталія Формування культури поведінки учнів початкових класів	10
Лубінець Олеся Трудове виховання як засіб професійної просвіти молодших школярів	11
Марілова Тетяна Формування навчальної мотивації молодших школярів засобами дидактичних ігор	12
Овчарова Діана Теоретичні питання морального виховання школярів	13
Олійник Ірина Розвиток самооцінки молодших школярів у процесі навчання	14
Півнєв Олександр Формування у молодших школярів ціннісного ставлення до Батьківщини	15
Прозор Анастасія Дидактична гра як засіб формування пізнавального інтересу учнів початкової школи	16
Слинько Аліна Естетичне виховання молодших школярів засобами творчої діяльності	17
Сухина Лілія Організація та проведення наукових зустрічей у початковій школі	18
Хрипливець Ольга Моральне виховання дітей молодшого шкільного віку у співпраці з батьками	19
Шіраліаде Ламан Розвиток творчих здібностей молодших школярів на уроках образотворчого мистецтва	20

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Желудько Леся Розвиток логічного мислення молодших школярів за допомогою інноваційних технологій	21
Малахай Лариса Казкотерапія в освітньому процесі початкової школи	22
Сідунова Ольга Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами арттерапії	23

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Виховання толерантності молодших школярів як науково-педагогічна проблема

Белявцева Світлана

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент В. В. Ушмарова

Згідно з Декларацією принципів толерантності, затвердженої Резолюцією Генеральної Конференції ЮНЕСКО 16 листопада 1995 року, толерантність означає повагу, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, наших форм самовираження і способів прояву людської індивідуальності. Сутність толерантності полягає у вільному сповіданні кожним громадянином моральних, соціально-політичних чи світоглядних переваг, які допускають лояльне ставлення до аналогічного вибору інших. Толерантність розуміється як терпимість до іншого роду переконань, а тому вона необхідна у ставленні до особливостей різних народів, націй і релігій.

З нашого погляду особливо важливим є те, що у статті 4 Декларації закріплено виключне значення виховання, яке визнається найбільш ефективним засобом попередження нетерпимості. Зокрема зазначається, що з метою виховання чуйних та відповідальних громадян, відкритих до сприйняття інших культур, здатних цінувати свободу, шанувати людське гідність та індивідуальність, попереджати конфлікти або дозволяти їх ненасильницькими засобами, слід приділяти особливої уваги підготовці вчителів, розробці навчальних планів і підручників, удосконаленню освітніх технологій.

Виховання толерантних взаємостосунків – це цілеспрямована діяльність, спрямована на формування і розвиток особистості, якій притаманні терпимість, контактність, поступливість, емоційна стабільність, емпатія, вміння прийти на допомогу та свідомо соціальна активність у взаємостосунках з оточуючими.

Розвиток толерантності починається з дитинства, в оточенні сім'ї. Значну роль у вихованні толерантності відіграють держава, заклади освіти, релігія, культура, медіа.

Вихованість у молодших школярів толерантних взаємостосунків розглядається як інтегративне особистісне утворення, що характеризується наявністю в учнів знань про норми і правила толерантної поведінки у суспільстві, позитивного їх сприйняття як спонуки до певних дій, умінь реалізовувати такі дії у взаємодії з однолітками.

Внутрішні регулятори толерантності, система ставлення до оточуючих, навички взаємин у молодших школярів лише починають формуватися у цьому віці й тому доцільно розпочинати цей процес з їх ознайомлення з сутністю та значенням самих понять. Виховання толерантності у молодших школярів потребує включення у виховний процес умов, адекватних їх віковим та індивідуальним особливостям, в готовності вчителя до безоцінного прийняття дитини, яке ґрунтується на довірі, емпатії. Взаємини у дитячому колективі мають бути організовані на засадах взаємодопомоги, довіри, доброзичливості.